

**Prva međunarodna konferencija „Očuvanje i unapređenje istorijskih gradova“
Sremski Karlovci 15-16. maj 2014. godine**

Zaključci sa Prve međunarodne Konferencije pod nazivom
„Očuvanje i unapređenje istorijskih gradova“
Sremski Karlovci, 15-16. maj 2014. god.

1. Na ovoj Prvoj, od niza budućih godišnjih konferencija, započeli smo razgovor o brojnim problemima sa kojima se suočavaju istorijski gradovi u uslovima savremenog života. Konferencija je pokazala svoju punu opravdanost izbora teme kroz ispunjenost postavljenih ciljeva. Stavljanjem akcenta na istorijski grad kao vrstu nasleđa, obezbedili smo kontinuitet teme i doprineli očuvanju, unapređenju i afirmaciji istorijskih gradova, na nacionalnom i međunarodnom nivou. Očekujemo da će rezultati Prve međunarodne konferencije predstavljati značajan doprinos odovornom i profesionalnom razmišljanju i očuvanju istorijskih gradova, aktuelnoj i važnoj temi savremene konzervacije.
2. Konstatovano je da je sadašnje stanje gradova i graditeljskog nasleđa u gradovima u regionu, izazvano promenom društvenog sistema, dramatično i prouzrokuje potrebu novih oblika delovanja u zaštiti, a naročito:
  - Preispitivanje mesta i uloge lokalne zajednice, kao i učešće i oblike delovanja drugih aktera.
  - Za efikasnije očuvanje istorijskih gradova nužna je saradnja svih učesnika u sistemu zaštite i očuvanja kulturnog i prirodnog nasleđa i svih drugih nosilaca interesa.
  - U cilju razvijanja svesti o vrednosti kulturnog nasleđa, predlaže se uvođenje fakultativnog predmeta „Kulturno nasleđe“ u program osnovnog i srednjeg obrazovanja.
3. Radi boljeg razumevanja koncepta, u postojećim definicijama istorijskog grada, moguće je izdvojiti formulacije koje upućuju na parametre koji jedan urbani prostor definišu kao istorijski grad:
  - Istorijski gradovi predstavljaju urbana područja zajedno sa njihovim prirodnim i izgrađenim okruženjem.
  - Istorijski grad nastao je kao rezultat dugoročnih dinamičkih procesa, kao sistem koji integriše prirodne elemente i elemente koje je izgradio čovek, u istorijskom kontinuitetu koji predstavlja slojevitost izraza kroz istoriju.
  - Sastoji se od materijalnih i nematerijalnih elemenata:
    - Materijalni elementi uključuju, pored urbane strukture, arhitektonske elemente, pejzaže unutar i oko grada, arheološke ostatke, panorame, siluete, vizure i znamenite lokacije;
    - Nematerijalni elementi uključuju aktivnosti simboličkih i istorijskih funkcija, kulturne običaje, tradicije, sećanja i kulturne reference koje konstituišu suštinu njihove istorijske vrednosti.
  - Istorijski gradovi i urbana područja su prostorne strukture koje izražavaju evoluciju društva i njegovog kulturnog identiteta. Oni su sastavni deo šireg prirodnog ili ljudskom aktivnošću stvorenog konteksta koji se moraju smatrati nerazdvojnima.
  - Istorijski gradovi i urbana područja su živi svedoci prošlosti koja ih je stvorila.
  - Istorijaska ili tradicionalna područja čine deo svakodnevnog ljudskog života. Njihova zaštita i integracija u savremeno društvo predstavljaju osnovu za urbanizam i razvoj teritorije.
4. Uspešnost konferencije vidimo u potvrdi da je konferencija, kao oblik sagledavanja problema, neophodna, i da je konferencija prihvatljiv instrument za oblikovanje mišljenja, pristupa i delovanja na praksu zaštite i planiranja, kao i unapređenja teorijskog sagledavanja problematike istorijskog grada i konzervatorske i urbanističke prakse. Ovom konferencijom su otvorena brojna pitanja koja će se razmatrati na narednim konferencijama koje će se dalje baviti: teorijskim i praktičnim razmatranjem problema istorijskog grada kao urbanog područja zajedno sa njegovim prirodnim i izgrađenim okruženjem i istorijskom gradom kao izvorom identiteta i kao ekonomskim resursom.